

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl sistemos Eurodac sukūrimo pirštų atspaudams lyginti siekiant veiksmingai taikyti Reglamentą (EB) Nr. [.../...], kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (COM(2008) 825)

(2009/C 229/02)

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS,

atsižvelgdamas į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 286 straipsnį,

atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 8 straipsnį,

atsižvelgdamas į 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽¹⁾,

atsižvelgdamas į 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽²⁾, ypač į jo 41 straipsnį,

atsižvelgdamas į 2008 m. gruodžio 3 d. gautą Komisijos prašymą pateikti nuomonę laikantis Reglamento (EB) Nr. 45/2001 28 straipsnio 2 dalies,

PRIĖMĖ ŠIĄ NUOMONĘ:

I. ĮVADAS

Konsultavimasis su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu (EDAPP)

1. Siekdama gauti EDAPP nuomonę pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 28 straipsnio 2 dalį, 2008 m. gruodžio 3 d. Komisija nusiuntė EDAPP pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl sistemos EURODAC sukūrimo pirštų atspaudams lyginti siekiant veiksmingai taikyti Reglamentą (EB) Nr. [.../...], kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (toliau – pasiūlymas arba Komisijos pasiūlymas). Ši konsultavimosi procedūra turėtų būti aiškiai nurodyta reglamento preambulėje.

2. Aiškinamajame memorandume nurodyta, kad EDAPP prie šio pasiūlymo prisidėjo viename iš pradinių etapų, ir

rengiant galutinę Komisijos pasiūlymo teksto redakciją buvo atsižvelgta į daug EDAPP neoficialiai nurodytų aspektų.

Pasiūlymas ir jo kontekstas

3. 2000 m. gruodžio 11 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2725/2000 ⁽³⁾ dėl „Eurodac“ sistemos sukūrimo (toliau – EURODAC reglamentas) įsigaliojo 2000 m. gruodžio 15 d. EURODAC – Bendrijos masto informacinių technologijų sistema, sukurta, kad būtų paprasčiau taikyti Dublino konvenciją, kuria siekta sukurti skaidrų ir veiksmingą mechanizmą už prieglobsčio prašymo, pateikto vienoje iš ES valstybių narių, nagrinėjimą atsakingai valstybei nustatyti. Dublino konvencija vėliau buvo pakeista kitu Bendrijos teisės aktu – 2003 m. vasario 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 343/2003, nustatančiu valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus ⁽⁴⁾ (toliau – Dublino reglamentas) ⁽⁵⁾. Sistema EURODAC pradėjo veikti 2003 m. sausio 15 d.

4. Pasiūlymas yra EURODAC reglamento bei jo įgyvendinimo reglamento – Tarybos reglamento (EB) Nr. 407/2002 – patikslinta redakcija ir juo, *inter alia*, siekiama:

— gerinti EURODAC reglamento veiksmingą įgyvendinimą,

— užtikrinti suderinamumą su prieglobsčio *acquis* pakeitimais, atliktais po minėto reglamento priėmimo,

— atnaujinti kai kurias nuostatas, atsižvelgiant į faktinius pokyčius po reglamento priėmimo,

— nustatyti naują valdymo sistemą.

5. Taip pat reikėtų pabrėžti, kad vienas iš pagrindinių pasiūlymo tikslų yra geriau užtikrinti pagarbą pagrindinėms teisėms, visų pirma – asmens duomenų apsaugą. Šioje nuomonėje bus nagrinėjama, ar šio pasiūlymo nuostatos pakankamai atitinka šį tikslą.

⁽³⁾ OL L 316, 2000 12 15, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 50, 2003 2 25, p. 1.

⁽⁵⁾ Šiuo metu Dublino reglamentas taip pat tikslinamas (COM(2008) 820 galutinis), 2008 12 3 (nauja redakcija). EDAPP taip pat pateikė nuomonę dėl pasiūlymo dėl Dublino reglamento.

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

⁽²⁾ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

6. Pasiūlyme atsižvelgiama į 2007 m. birželio mėn. Komisijos paskelbtos Dublino sistemos vertinimo ataskaitos (toliau – vertinimo ataskaita), kurioje pateiktas pirmų trejų metų (2003–2005 m.) EURODAC veikimo vertinimas, rezultatus.
7. Komisijos paskelbtoje vertinimo ataskaitoje pripažįstama, kad apskritai valstybės narės reglamentu nustatytą sistemą įgyvendina patenkinamai, tačiau joje nustatytos tam tikros su galiojančių nuostatų veiksmingumu susijusios problemos ir pabrėžtos tos problemos, kurias reikia spręsti siekiant pagerinti sistemą EURODAC bei sudaryti palankesnes sąlygas taikyti Dublino reglamentą. Visų pirma vertinimo ataskaitoje nustatyta, kad kai kurios valstybės narės nuolat vėluoja perduoti pirštų atspaudus. Šiuo metu EURODAC reglamente numatytas tik labai abstraktus pirštų atspaudų perdavimo terminas, dėl to praktiškai gali būti labai vėluojama juos perduoti. Tai labai svarbus aspektas siekiant, kad sistema veiktų veiksmingai, nes dėl vėlavimo perduoti duomenis gali kilti padarinių, neatitinkančių Dublino reglamente nustatytų atsakomybės principų.
8. Vertinimo ataskaitoje taip pat pabrėžta, kad dėl to, jog nesukurtas veiksmingas valstybių narių tarpusavio informavimo apie prieglobsčio prašytojo statusą metodas, daugeliu atvejų duomenų ištrynimo valdymas buvo neveiksmingas. Duomenis apie konkretų asmenį įvedančios valstybės narės dažnai nežino, kad kita kilmės valstybė narė duomenis ištrynė ir kad dėl to jos taip pat turėtų ištrinti turimus su tuo asmeniu susijusius duomenis. Dėl šios priežasties negalima pakankamai užtikrinti, kad būtų laikomasi principo, pagal kurį „jokie duomenys neturėtų būti laikomi tokia forma, kuria duomenų subjektų identifikavimas būtų užtikrinamas ilgiau negu reikia tikslui, dėl kurio duomenys buvo surinkti, pasiekti“.
9. Be to, vertinimo ataskaitoje pateiktoje analizėje nurodyta, kad tai, jog neaiškiai apibrėžta, kokios nacionalinės valdžios institucijos turi prieigą prie EURODAC, trukdo Komisijai ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui vykdyti stebėseną.
- Pagrindiniai nuomonės aspektai*
10. Atsižvelgiant į tai, kad EDAPP šiuo metu tenka EURODAC priežiūros institucijos vaidmuo, jis ypač suinteresuotas Komisijos pasiūlymu ir tuo, kad visos EURODAC sistemos peržiūros rezultatai būtų teigiami.
11. EDAPP pažymi, kad pasiūlymas yra susijęs su įvairiais prieglobsčio prašytojų pagrindinių teisių aspektais, pavyzdžiui, teise į prieglobstį, teise gauti informaciją plačiąja prasme, teise į asmens duomenų apsaugą. Tačiau atsižvelgiant į EDAPP misiją, šioje nuomonėje daugiausia dėmesio bus skiriama duomenų apsaugos aspektams, susijusiems su patikslintu reglamentu. Todėl EDAPP palankiai vertina tai, kad pasiūlyme daug dėmesio skirta asmens duomenų pagarbai ir apsaugai. Pasinaudodamas šia proga EDAPP norėtų pabrėžti, kad geros asmens duomenų apsaugos užtikrinimas ir jos veiksmingesnis įgyvendinimas praktikoje turėtų būti laikoma viena iš svarbiausių sąlygų norint pagerinti EURODAC veikimą.
12. Šioje nuomonėje pirmiausia svarstomi šie duomenų apsaugos požiūriu aktualiausi teksto pakeitimai:
- EDAPP atliekama priežiūra, įskaitant atvejus, kai dalį sistemos valdymo užduočių yra pavesta atlikti kitam subjektui (pavyzdžiui, privačiai įmonei),
 - piršto atspaudų ėmimo tvarka, įskaitant amžiaus ribos nustatymą,
 - duomenų subjektų teisės.
- ## II. BENDROSIOS PASTABOS
13. EDAPP palankiai vertina tai, kad pasiūlymu siekiama užtikrinti suderinamumą su kitais teisės aktais, reglamentuojančiais kitų didelės apimties IT sistemų kūrimą ir (arba) naudojimą. Visų pirma pasiūlyme nustatyti su duomenų baze susiję išipareigojimai ir tai, kaip nustatytas priežiūros modelis atitinka teisės aktų, kuriais sukurta II Šengeno informacinė sistema (SIS II) ir Vizų informacinė sistema (VIS), nuostatas.
14. EDAPP pažymi, kad pasiūlymas yra suderinamas su Direktyva 95/46/EB ir Reglamentu (EB) Nr. 45/2001. Todėl visų pirma EDAPP palankiai vertina naujas 17, 18 ir 19 konstatuojamąsias dalis, kuriose nustatyta, kad Direktyva 95/46/EB ir Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 taikomi valstybėms narėms ir atitinkamoms Bendrijos institucijoms bei įstaigoms tvarkant asmens duomenis pagal siūlomo reglamento nuostatas.
15. Galiausiai EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad taip pat reikia užtikrinti visišką EURODAC ir Dublino reglamentų suderinamumą, ir pasinaudodamas šia proga norėtų nurodyti tikslesnius šio suderinamumo požymius. Tačiau jis pažymi, kad kai kuriais atžvilgiais šis klausimas jau buvo aptartas pasiūlyme, pavyzdžiui, aiškinamajame memorandume, kuriame teigiama, kad „suderinamumas su Dublino reglamentu (taip pat duomenų apsaugos problemų, visų pirma susijusių su proporcingumo principu, sprendimas) bus užtikrintas suvienodinant trečiosios šalies piliečių arba asmenų be pilietybės, kurių pirštų atspaudai paimti jiems neteisėtai kirtus išorės sieną, duomenų saugojimo laikotarpį ir laikotarpį, per kurį pagal Dublino reglamento 14 straipsnio 1 dalį remiantis ta informacija nustatoma atsakomybė (t. y. vieneri metai).“

III. KONKREČIOS PASTABOS

III.1. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno vykdoma priežiūra

16. EDAPP palankiai vertina pasiūlyme nustatytą priežiūros modelį, taip pat ir konkrečias užduotis, kurias pasiūlymo 25 ir 26 straipsniais jam pavesta atlikti. 25 straipsniu EDAPP pavestos dvi priežiūros užduotys:

— „prižiūrėti, kad valdymo institucijos asmens duomenų tvarkymo veikla būtų vykdoma pagal šį reglamentą“ (25 straipsnio 1 dalis), ir

— „užtikrinti, kad ne rečiau kaip kas ketverius metus pagal tarptautinius audito standartus būtų atliekamas valdymo institucijos asmens duomenų tvarkymo veiklos auditas“.

26 straipsnyje aptariamas nacionalinių priežiūros institucijų ir EDAPP bendradarbiavimo klausimas.

17. EDAPP taip pat pažymi, kad pasiūlyme pateikiamas panašus modelis, koks buvo naudotas SIS II ir VIS teisės aktuose: pakopinė priežiūros sistema, pagal kurią nacionalinės duomenų apsaugos institucijos ir EDAPP atitinkamai vykdo priežiūrą nacionaliniu ir ES lygiais, ir abiejų pakopų institucijų bendradarbiavimo sistema. Pasiūlyme numatant bendradarbiavimo modelį taip pat atsižvelgta į veiksmingą dabartinę praktiką, kuri skatina glaudų EDAPP ir nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimą. Todėl EDAPP palankiai vertina tai, kad šis metodas įteisintas pasiūlyme, ir tai, kad teisės aktų leidėjas taip pat užtikrino suderinamumą su kitų didelės apimties IT sistemų priežiūros sistemomis.

III.2. Užduočių perdavimas

18. EDAPP pažymi, kad pasiūlyme nenagrinėjamas dalies Komisijos užduočių perdavimo kitai organizacijai arba subjektui (pavyzdžiui, privačiai įmonei) klausimas. Tačiau Komisija valdydama ir plėtodama sistemą bei ryšių infrastruktūrą paprastai kam nors perduoda savo užduotis. Nėra taip, kad užduočių perdavimo principas iš esmės neatitiktų duomenų apsaugos reikalavimų, tačiau reikėtų nustatyti griežtas apsaugos priemones siekiant užtikrinti, kad paveldant veiklą vykdyti kitiems subjektams nebūtų neigiamai paveiktas Reglamento (EB) Nr. 45/2001 taikymas, įskaitant EDAPP vykdomą duomenų apsaugos priežiūrą. Be to, taip pat turėtų būti patvirtintos papildomos labiau techninio pobūdžio apsaugos priemonės.

19. Šiuo požiūriu EDAPP siūlo tikslinant EURODAC reglamentą numatyti panašias teisines apsaugos priemones, kokios numatytos SIS II teisės aktuose, nustatant, kad net tada, kai Komisija paveda kitai institucijai valdyti sistemą, tai „neturėtų neigiamos įtakos jokiame pagal Bendrijos teisę Teisingumo Teismo, Audito Rūmų ar Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno vykdomos veiksmingos kontrolės mechanizmui“ (SIS II sprendimo ir reglamento 15 straipsnio 7 dalis).

20. SIS II reglamento 47 straipsnyje nustatytos dar tikslesnės nuostatos: „Tais atvejais, kai (...) Komisija (...) pareigas perduoda kitam organui ar organams, ji užtikrina, kad Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas turėtų teisę ir galimybę atlikti visas savo užduotis, įskaitant patikrinimų atlikimą vietoje ir kitų įgaliojimų, kurie suteikiami Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 47 straipsnį, vykdymą.“

21. Minėtos nuostatos suteikia būtiną aiškumą dėl Komisijos dalies užduočių perdavimo kitoms institucijoms padarinių. Todėl EDAPP siūlo į Komisijos pasiūlymo tekstą įtraukti tokio paties pobūdžio nuostatas.

III.3. Pirštų atspaudų ėmimo tvarka (3 straipsnio 5 dalis ir 6 straipsnis)

22. Pasiūlymo 3 straipsnio 5 dalis skirta pirštų atspaudų ėmimo tvarkai. Pagal šią nuostatą tvarka „nustatoma ir taikoma remiantis atitinkamos valstybės narės vidaus praktika bei Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje, Europos žmogaus teisių konvencijoje ir Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje nustatytais apsaugos nuostatomis.“ Pasiūlymo 6 straipsnyje numatyta, kad imami ne jaunesnių kaip 14 metų prieglobsčio prašytojų pirštų atspaudai ir ne vėliau kaip per 48 valandas nuo prašymo pateikimo.

23. Pirmiausia dėl amžiaus apribojimo EDAPP pabrėžia, kad reikia užtikrinti pasiūlymo suderinamumą su Dublino reglamentu. EURODAC sistema buvo sukurta siekiant užtikrinti veiksmingą Dublino reglamento taikymą. Todėl, jei dabar vykstančio Dublino reglamento tikslinimo rezultatai turės įtakos jo taikymui nepilnamečiams prieglobsčio prašytojams, tai turėtų atsispindėti EURODAC reglamente⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Šiuo požiūriu EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad 2008 m. gruodžio 3 d. Komisijos pateiktame pasiūlyme dėl Dublino reglamento patikslinimo (COM(2008) 820 galutinis) „nepilnamečiai“ apibūdinamas kaip „jaunesnis nei 18 metų trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės“.

24. Antra, apskritai dėl amžiaus ribos nustatymo pirštų atspaudams imti EDAPP nori pabrėžti, kad daugumoje iš šiuo metu galiojančių dokumentų yra tendencija nurodyti, kad pirštų atspaudų nustatymo tikslumas mažėja asmeniui sensant. Todėl patartina atidžiai stebėti pirštų atspaudų tyrimą, atliekamą įgyvendinant VIS. Neužbėgdamas už akių tyrimo rezultatams, EDAPP jau dabar norėtų pabrėžti, kad visais atvejais, kai neįmanoma paimti pirštų atspaudų arba kai paėmus atspaudus rezultatai būtų nepatikimi, svarbu nurodyti atsargines procedūras, kurių metu būtų visiškai gerbiamas asmens orumas.

25. Trečia, EDAPP pabrėžia teisės aktų leidėjo pastangas užtikrinti, kad pirštų atspaudų ėmimo nuostatos atitiktų tarptautinius ir Europos žmogaus teisių reikalavimus. Tačiau jis atkreipia dėmesį į tai, kad keliuose valstybėse narėse kyla sunkumų nustatyti jaunų prieglobsčio prašytojų amžių. Labai dažnai prieglobsčio prašytojai arba nelegalūs imigrantai neturi asmens dokumentų ir norint nustatyti, ar reikia imti jų pirštų atspaudus, reikia nustatyti jų amžių. Dėl tuo tikslu naudotų metodų vyksta daug debatų įvairiose valstybėse narėse.

26. Šiuo požiūriu EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad EURODAC priežiūros koordinavimo grupė⁽¹⁾ šiuo klausimu pradėjo vykdyti suderintą patikrinimą, kurio rezultatai, kurių tikimasi 2009 m. pirmoje pusėje, turėtų sudaryti palankesnes sąlygas nuspręsti dėl tokių bendrų procedūrų.

27. Pateikdamas baigiamąją pastabą šiuo klausimu EDAPP mano, kad reikia geriau koordinuoti ir suderinti pirštų atspaudų ėmimo procedūras ES lygiu kuo didesniu mastu.

III.4. Geriausios turimos technologijos (4 straipsnis)

28. Pasiūlymo 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta: „Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui už EURODAC operacijų valdymą atsakinga iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto finansuojama valdymo institucija. Valdymo institucija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, užtikrina, kad centrinėje sistemoje visada būtų naudojamos geriausios turimos technologijos, remiantis ekonominės naudos analize.“ EDAPP palankiai vertina 4 straipsnio 1 dalyje nustatytą reikalavimą, tačiau norėtų pažymėti, kad minėtoje nuostatoje pateiktą frazę „best available technology“ („geriausios turimos technologijos“) reikėtų pakeisti fraze „best available techniques“ („geriausios turimos technologijos“), kuri reiškia tiek naudojamą technologiją, tiek būdą, kuriuo įrenginys suprojektuotas, įmontuotas, prižiūrimas ir eksploatuojamas.

⁽¹⁾ Informacija apie šios grupės atliekamą darbą ir statusą pateikta: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/site/mySite/pid/79>. Ši grupė vykdo EURODAC sistemos suderintą priežiūrą.

III.5. Išankstinis duomenų ištrynimasis (9 straipsnis)

29. Pasiūlymo 9 straipsnio 1 dalyje aptariamas išankstinio duomenų ištrynimasis klausimas. Ši nuostata įpareigoja kilmės valstybę narę iš centrinės sistemos ištrinti „duomenis, susijusius su asmeniu, kokios nors valstybės narės pilietybę gavusiu nepasibaigus 8 straipsnyje nurodytam laikotarpiui“, vos tik kilmės valstybė narė sužino, kad tas asmuo tokią pilietybę gavo. EDAPP palankiai vertina pareigą ištrinti duomenis, nes ji atitinka duomenų kokybės principą. Be to, EDAPP mano, kad šios nuostatos patikslinimas suteikia galimybę skatinti valstybės nares nustatyti procedūras, užtikrinančias patikimą ir laiką (jei įmanoma, automatiškai būdu) atliekamą duomenų ištrynimą, kai asmuo gauna vienos iš valstybių narių pilietybę.

30. Be to, EDAPP norėtų pabrėžti, kad reikėtų parengti naują 9 straipsnio 2 dalies, kuri skirta išankstinio duomenų ištrynimui aspektui, redakciją, nes esama yra neaiški. EDAPP kaip redakcinę pastabą siūlo nuostatoje esantį žodį „kuriuos“ pakeisti žodžiais „kuriuos jos“.

III.6. Duomenų apie trečiosios šalies pilietį, kuris sulaukytas dėl neteisėto sienos kirtimo, saugojimo laikotarpis (12 straipsnis)

31. Pasiūlymo 12 straipsnis skirtas duomenų saugojimo klausimui. EDAPP nori pažymėti, kad vienerių metų (vietoj dvejų metų, kaip yra dabartiniame reglamento tekste) duomenų saugojimo laikotarpio nustatymas yra geras duomenų kokybės principo taikymo pavyzdys; tai reiškia, kad duomenų nereikėtų laikyti ilgiau nei būtina tikslui, kuriam jie buvo tvarkomi, pasiekti. Šis teksto patobulinimas vertinamas palankiai.

III.7. Prieigą prie EURODAC turinčių valdžios institucijų sąrašas (20 straipsnis)

32. Palankiai vertinama nuostata, pagal kurią valdymo institucija turi paskelbti valdžios institucijų, turinčių prieigą prie EURODAC duomenų, sąrašą. Tai padės pasiekti daugiau skaidrumo ir sukurti praktinę sistemos veiksmingos priežiūros priemonę, pvz., tai galėtų daryti duomenų apsaugos institucijos.

III.8. Registracija (21 straipsnis)

33. Pasiūlymo 21 straipsnis skirtas visų centrinėje sistemoje atliekamų duomenų tvarkymo operacijų registravimui. 21 straipsnio 2 dalyje teigiama, kad tokie įrašai turėtų būti naudojami tik duomenų apsaugai prižiūrint duomenų tvarkymo leistinumą (...). Šiuo atžvilgiu būtų galima patikslinti, kad tai, be kita ko, apima savikontrolės priemones.

III.9. Duomenų subjekto teisės (23 straipsnis)

34. Pasiūlymo 23 straipsnio 1 dalies e punkte teigiama:

„Asmenį, kuriam taikomas šis reglamentas, kilmės valstybė narė (...) informuoja apie:

- e) teisę susipažinti su duomenimis, susijusiais su jais, teisę prašyti, kad netikslūs duomenys apie juos būtų ištaisyti arba neteisėtai tvarkomi duomenys apie juos būtų panaikinti, įskaitant teisę gauti informaciją apie naudojimosi tomis teisėmis procedūras, ir 25 straipsnio 1 dalyje nurodytų nacionalinių priežiūros institucijų, kurios nagrinėja paraiškas dėl asmens duomenų apsaugos, kontaktinius duomenis.“
35. EDAPP pažymi, kad siekiant, jog EURODAC veiktų tinkamai, būtina veiksmingai įgyvendinti teisę gauti informaciją. Visų pirma būtina užtikrinti, kad informacija būtų pateikiama taip, kad prieglobsčio prašytojas visiškai suprastų savo padėtį ir teisių mastą, įskaitant procedūrinius veiksmus, kurių jis gali imtis reaguodamas į jo atžvilgiu priimtus administracinius sprendimus.
36. Dėl praktinių teisės įgyvendinimo aspektų EDAPP nori pabrėžti, kad duomenų apsaugos institucijos iš tiesų yra kompetentingos nagrinėti skundus dėl asmens duomenų apsaugos, tačiau dėl atitinkamos pasiūlymo formuluotės prieglobsčio prašytojui (duomenų subjektui) neturėtų būti užkirstas kelias pirmiausia skundą pateikti duomenų valdytojui. 23 straipsnio 1 dalies e punkte pateikta nuostata išdėstyta taip, tarsi reikštų, jog prieglobsčio prašytojas prašymą tiesiogiai ir kiekvienu atveju turėtų pateikti duomenų apsaugos institucijai, tačiau valstybėse narėse pagal įprastą tvarką ir praktiką prieglobsčio prašytojas pirmiausia prašymą pateikia duomenų valdytojui.
37. EDAPP taip pat siūlo iš naujo suformuluoti 23 straipsnio 1 dalies e punktą, kad būtų aiškiau, kokios teisės suteikiamos prieglobsčio prašytojui. Siūloma formuluotė yra neaiški, nes ją galima aiškinti taip, kad „teisė gauti informaciją apie naudojimosi tomis teisėmis procedūras (...)“ yra teisė susipažinti su duomenimis ir (arba) teisė prašyti, kad netikslūs duomenys būtų ištaisyti, dalis (...). Be to, pagal dabartinę minėtos nuostatos formuluotę valstybės narės turi informuoti asmenį, kuriam taikomas šis reglamentas, ne apie tai, ką reiškia šios teisės, bet kad tokios yra. Kadangi pastarasis aspektas yra stilistinio pobūdžio, EDAPP siūlo taip performuluoti 23 straipsnio 1 dalies e punktą:

„Asmenį, kuriam taikomas šis reglamentas, kilmės valstybė narė (...) informuoja apie (...):

g) teisę susipažinti su duomenimis, susijusiais su juo, ir teisę prašyti, kad netikslūs duomenys apie jį būtų ištaisyti arba neteisėtai tvarkomi duomenys apie jį būtų panaikinti, taip pat apie teisę gauti informaciją apie naudojimosi tomis teisėmis procedūras, įskaitant 25 straipsnio 1 dalyje nurodytų nacionalinių priežiūros institucijų kontaktinius duomenis.“

38. Laikantis to paties principo, 23 straipsnio 10 dalis turėtų būti pakeista taip: „Kiekvienoje valstybėje narėje nacionalinė priežiūros institucija atitinkamu atveju (arba: duomenų subjekto prašymu) padeda duomenų subjektui pagal Direktyvos 95/46/EB 28 straipsnio 4 dalį naudotis savo teisėmis.“ Be to, EDAPP nori pabrėžti, kad iš esmės duomenų apsaugos institucijos įsikišimas turėtų būti nereikalingas; tačiau duomenų valdytojas kaip tik turėtų būti paskatintas tinkamai reaguoti į duomenų subjektų pretenzijas. Tas pats principas taikomas, kai reikia bendradarbiauti įvairių valstybių narių valdžios institucijoms. Visų pirma duomenų valdytojai turėtų būti atsakingi už prašymų nagrinėjimą ir bendradarbiavimą tuo tikslu.
39. Atsižvelgdamas į 23 straipsnio 9 dalį, EDAPP palankiai vertina ne tik šios nuostatos (kuria numatoma specialių paieškų atlikimo kontrolė, kaip rekomendavo duomenų apsaugos institucijos pirmoje ataskaitoje dėl suderintų patikrinimų) tikslą, bet ir su pasitenkinimu pažymi siūlomą procedūrą, kad tai būtų pasiekta.
40. Dėl informacijos suteikimo prieglobsčio prašytojams metodų EDAPP nurodo EURODAC priežiūros koordinavimo grupės atliekamą darbą. Šiuo metu, tikslinant EURODAC reglamentą, ši grupė nagrinėja šį klausimą, kad kai tik bus žinomi ir surinkti nacionalinių tyrimų rezultatai galėtų pasiūlyti atitinkamas gaires.

IV. IŠVADOS

41. EDAPP pritaria pasiūlymui dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl sistemos EURODAC sukūrimo pirštų atspaudams lyginti siekiant veiksmingai taikyti Reglamentą (EB) Nr. [.../...], kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai.
42. EDAPP palankiai vertina pasiūlyme pasiūlytą priežiūros modelį ir jam pagal naują sistemą pavestą vaidmenį bei užduotis. Numatytas modelis atspindi veiksmingą dabartinę praktiką.

43. EDAPP pažymi, kad pasiūlymu siekiama užtikrinti suderinamumą su kitais teisės aktais, reglamentuojančiais kitų didelės apimties IT sistemų kūrimą ir (arba) naudojimą.

44. EDAPP palankiai vertina tai, kad pasiūlyme daug dėmesio skirta pagarbai pagrindinėms teisėms ir visų pirma – asmens duomenų apsaugai. Kaip jau minėta nuomonėje dėl Dublino reglamento patikslinimo, EDAPP nuomone, šis požiūris yra viena iš svarbiausių sąlygų siekiant pagerinti prieglobsčio procedūrų veikimą Europos Sąjungoje.

45. EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad reikia užtikrinti visišką EURODAC ir Dublino reglamentų suderinamumą.

46. EDAPP mano, kad ES lygiu reikia geriau koordinuoti ir suderinti pirštų atspaudų ėmimo procedūras, nepaisant, ar jos taikomos prieglobsčio prašytojams ar kitiems asmenims,

kuriems taikoma EURODAC procedūra. Jis atkreipia ypatingą dėmesį į amžiaus ribos dėl pirštų atspaudų ėmimo nustatymo klausimą, visų pirma į keliose valstybėse narėse kylančius sunkumus nustatyti jaunų prieglobsčio prašytojų amžių.

47. EDAPP reikalauja patikslinti nuostatas, susijusias su duomenų subjektų teisėmis, visų pirma jis pabrėžia, kad nacionaliniai duomenų valdytojai yra pirmiausia atsakingi, kad būtų užtikrintas šių teisių taikymas.

Priimta Briuselyje, 2009 m. vasario 18 d.

Peter HUSTINX

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas